

یادداشت

علی محمدزاده

وقتی معیشت مردم گروگان سیاست‌ورزی می‌شود

بی هیچ مقدمه‌ای باید گفت آنچه روز سه‌شنبه در بهارستان رخ داد، فراتر از یک جلسه‌نظارتی و پاسخ‌گویی مرسوم بود که می‌توان آن را با احترام به همه مجلسی‌ها و دولتمردان، نمایش تمام‌عیار سیاست‌ورزی مبتنی بر هوچی‌گری دانست که نه تنها باری از دوش اقتصاد برنداشت، بلکه با هر فریادی که از تربیون‌های مجلس به گوش رسید، قیمت دلار و طلا را به مرحله جدیدی از التهاب پرتاب کرد. این دقیقاً همان نقطه‌ای است که باید صدای ما مردم بلند شود و بپرسیم آیا مجلس، در پی مدیریت کشور است یا صرفاً مدیریت افکار عمومی؟ وقتی مجلسیان به جای تمرکز بر ریشه‌های ساختاری بحران (مانند کسری بودجه‌مزمِن، عدم استقلال بانک مرکزی یا تزریق نقدینگی ناشی از سوءمدیریت صندوق‌های دولتی) به دنبال مقصران فردی و فراقطنی تصمیم‌ها به دولت هستند، بازار به‌سادگی این پیام را دریافت می‌کند که خبری از ثبات نیست.

شاید این روزها با قاطعیت بیشتر از هر زمان دیگری بتوان ادعا کرد که سیاست‌ورزی ما دچار یک بیماری مزمن شده است؛ بیماری‌ای که در آن، اثرگذاری کوتاه‌مدت بر رأی و افکار عمومی، بر تأثیرگذاری بلندمدت بر شاخص‌های اقتصادی ارجحیت دارد. سخنرانی‌های آتشین، لحن‌های تند و اتهام‌زنی‌های علنی شاید در یک دوره کوتاه، توجه رسانه‌ها را جلب کرده و برای سخنران، وجهه «دلسوز مردم» بسازد اما واقعیت این است بازارهای مالی و سرمایه‌گذاران، نه به لحن که به ثبات وقطعیت‌ها واکنش‌نشان می‌دهندنه‌سخنان زیبایی شعارگونه بر حرارت، سرمایه‌گذار داخلی یا خارجی، وقتی می‌بیند نهادهای عالی کشور به جای هماهنگی و ارائه راهکار مشترک، با هر تلنگری وارد دعواهای داخلی می‌شوند و از خود سلب مسئولیت می‌کنند، نتیجه می‌گیرد ریسک اقتصادی در بالاترین حد خود قرار دارد. این افزایش ریسک، خود را در فرار سرمایه و تبدیل دارایی‌های ریالی به دارایی‌های ارزی نشان می‌دهد؛ فرایندی که مستقیماً ارزش پول ملی را فریونی ریزد.

متأسفانه در ساختار سیاسی ایران، اقتصاد به گروگان یک بازی سیاسی تمام‌نشدنی تبدیل شده است. بخش قابل توجهی از این فشارها و تشنج‌های علنی نه برای حل مشکلات، بلکه برای انتقال بار مسئولیت از دوش خود به گردن دیگری و زمینه‌سازی برای انتخابات‌های آینده، یا تنسویه‌حساب‌های درونی است؛ چراکه می‌بینیم در اغلب موارد نتایج قابل لمس‌ی از این قبیل رجزخوانی‌ها حاصل نشده؛ پس دردمندانه می‌توان نتیجه گرفت در وضعیت فعلی کشور، هوچی‌گری ابزاری است که توجه‌را از «راهکار» به سمت «مچ‌گیری» منحرف می‌کند. واقعیت این است بحران‌های فعلی اقتصاد، نتیجه یک روز و یک ماه نیستند. آن‌ها تابانش چندین دهه سیاست‌گذاری غلط، دخالت دولت در بازار ارز و عدم اجرای اصلاحات ساختاری شجاعانه بوده‌اند. این معضلات ریشه‌ای، نه با استیضاح یا تذکر، بلکه با یک اجماع ملی بر سر انضباط مالی و استقلال پولی حل می‌شوند. وقتی مجلسی که خود باید وظیفه اصلی نظارت بر بودجه کشور و جلوگیری از کسری‌های تورم‌زا را بر عهده داشته باشد در یک جلسه علنی با ایجاد تلاطم روانی در بازار، عملاً به افزایش قیمت دلار کمک می‌کند، این یعنی سیاست‌ورزی ما به‌طور ناخوسته به ابزاری برای تشدید بحران تبدیل شده است.

■ راه‌حل چیست؟

اگر مجلس واقعاً به دنبال بهبود معیشت مردم است، باید وظیفه اصلی خود را از صحنه‌گردانی سیاسی به سیاست‌گذاری متمرکز بر ثبات تعبیر دهد که در ادامه به چند مورد اشاره می‌شود.

کاهش صدای سیاسی: در مواقع بحران، نهادهای قانون‌گذار باید صدای خود را از لحاظ سیاسی کاهش داده و صدای کارشناسی را تقویت کنند. یک نشست تخصصی با اقتصاددانان مستقل، بهتر از صدها ساعت تذکر و اتهام در صحن علنی است.

اولویت به ثبات نهادهای مجلس باید دولت را نه به خاطر نوسان‌های کوتاه‌مدت، بلکه به خاطر عدم تلاش برای اصلاحات ساختاری (مانند عدم واگذاری بنگاه‌های دولتی، یا عدم ایجاد انضباط در شبکه بانکی) زیرسؤال ببرد.

قانون‌گذاری مبتنی بر اجماع: تصویب قوانینی که استقلال بانک مرکزی را تضمین می‌کند و راه دخالت‌های سیاسی در بازار سرمایه و ارز را می‌بندد، به بیان ساده‌تر اینکه وقتی قوانین محکمی حیطه مسئولیت و اختیارات بانک مرکزی را مشخص کند، دیگر تفاهوتی ندارد چه کسی بر این مجموعه مدیریت می‌کند و از سوی دیگر تنها راهی است که می‌تواند اعتبار ریال را تقویت کند.

کلام آخر اینکه تا زمانی که سیاست‌بازان، اقتصاد را میدان رقابت‌های انتخاباتی خود بداندند، مردم همچنان هزینه تمام این نمایش‌های پرهزینه را با فرسایش دارایی و کاهش قدرت خرید خود خواهند پرداخت. وقت آن رسیده تریبون‌های مجلس، به جای بوق ناامنی اقتصادی، به سمتی حرکت کنند که پیام ثبات و همکاری را به بازار مخابره کنند. آنچه مسلم است طی این سال‌ها به این باور ساده و تلخ رسیده‌ایم که در ایران، بی‌ثباتی سیاسی و بروکراسی ناتوان، مستقیماً به کاهش ارزش ریال در جیب مردم منجر می‌شود.

خبر

توقیف کشتی حامل ۴میلیون لیتر سوخت قاچاق در خلیج فارس

فرمانده منطقه یکم نیروی دریایی سپاه از توقیف یک کشتی حامل ۴میلیون لیتر سوخت قاچاق با ۱۶ خدمه غیرایرانی در آب‌های سرزمینی کشور خبر داد. سردار غلامشاهی در تشریح جزئیات این عملیات اعلام کرد: بگان‌های منطقه یکم نیروی دریایی سپاه با رصد مستمر و دقیق تردد شناورها در خلیج فارس، به فعالیت مشکوک یک کشتی سوخت حامل سوخت پی بردند. وی گفت: بررسی‌های اطلاعاتی نشان داد این کشتی محموله‌ای بیش از ۴ میلیون لیتر سوخت قاچاق را از شناورهای کوچک‌تر در یافت کرده و قصد داشت آن را در کشتی‌های بزرگ‌تر خارج از خلیج فارس تخلیه کند. این شناور مبادرت به قاچاق سازمان‌یافته سوخت می‌کرد.

نقد باید شناسنامه‌دار باشد

پیشنهاددهنده هم نمی‌داند چگونه باید اجرا شوند، نه کمک به مردم است و نه اصلاح امور. اقتصاد ایران، واقعیت‌های خاص خودش را دارد. دولت در کشور ما همه اختیارات را در دست ندارد. بخش بزرگی از اقتصاد نه دولتی است و نه خصوصی؛ همان ساختارهای خصولتی که هم سهم بالایی دارند و هم مسئولیت‌گریز هستند. بنابراین مطالبه‌گری منصفانه، باید متناسب با امکانات، اختیارات و محدودیت‌های دولت باشد، نه تلاش برای رویکرد، ناتوانی در ایجاد یک رابطه منطقی و تعاملی با دولت‌ها و ارائه نقد و راهکار کارشناسی برای حل مسائل کشور است. از آن طرف، دولت‌ها هم کمتر به نگاه کارشناسی احزاب توجه می‌کنند و غالباً آن‌ها را رقیب خود می‌دانند تا همکار و مشاور. از سوی دیگر، احزاب نیز عمدتاً به موضوعات روز و مطالبه‌گری کوتاه‌مدت ورود می‌کنند و فرصت ایجاد «دولت سایه» و کادرسازی سیاسی واقعی برای ایفای نقش استراتژیک برآی مردم.

احزاب ناکارآمد پایگاه مردمی ندارند

نشان‌دهنده عدم اعتماد به خود و ترس از آشکار شدن حقایق است. همان‌طور که آقای پزشکشان تأکید کرده‌اند، همه باید نقد و پیشنهاد ارائه دهند، امارعایت انصاف در نقد ضروری است. احزاب مستقل که پایگاه مردمی دارند، اگر در بیان حقایق و دفاع از حقوق مردم کوتاهی کنند، اعتماد و اعتبار خود را از دست می‌دهند. حمایت یا مخالفت صرف با یک دولت، تعیین‌کننده جایگاه آن‌ها نیست؛ بلکه توانایی آن‌ها در پیگیری حقوق مردم و بیان واقعیت‌ها، معیار اصلی اعتبارشان است. در نهایت، احزاب واقعی باید فراتر از فضای رسانه‌ای و سیاسی، صدای مردم و مدافع عدالت و شفافیت باشند. مردم داور نهایی اند و احزابی که این نقش را به‌درستی ایفا نکنند، پایگاه خود را نزد جامعه از دست می‌دهند؛ همچنان که این وضعیت درباره پاره‌ای از احزاب تندرو اتفاق افتاده است.

■ محمدصادق جوادی‌حصار سخنگوی حزب اعتماد ملی |

اصل ماجرا روشن است؛ احزاب همواره باید فاصله کارشناسی و مستقل خود را با دولت‌ها حفظ کنند. هیچ حزبی نباید بی‌چون و چرا از دولتی حمایت کرده و نه بدون تحلیل، با تصمیمات دولت مخالفت کند. حمایت یا نقد باید رویکرد منصفانه باشد و براساس واقعیت‌ها و منافع مردم انجام گیرد. در این میان نقش مهم‌تر به عهده دولت‌هاست. دولت‌ها هستند که تعیین می‌کنند منتقدو مخالف چه اندازه فرصت بیان داشته باشند.

وقتی دولتی دارای سعه صدر، اعتماد به نفس و گشاده‌دستی باشد، هم احزاب و هم رسانه‌ها می‌توانند آزادانه نقد و پیشنهاد دهند و این به تقویت کارآمدی حکمرانی کمک می‌کند. اما اگر دولت اجازه نقد ندهد،

حیات دولت

آرش خلیل‌خانه | رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با تأکید بر اینکه فشارهای سیاسی بر ایران تأثیر ندارد شرط بازرسی از تأسیسات اتمی بمباران شده ایران را به رافائل گروسی گوشزد کرد.

به گزارش خبرنگار قدس، محمد اسلامی در حاشیه جلسه هیئت دولت در واکنش به اظهارات و فضا سازی‌های رافائل گروسی، مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی و درخواست دوباره او برای دسترسی بازرسانش به تأسیسات فردو اصفهان و طنزن گفت: هیچ کشوری در تاریخ، به اندازه جمهوری اسلامی ایران و سازمان انرژی اتمی ایران با آژانس همکاری

گزارش

هدایت جاوید | در گیرودار و هیاهو بر سر مسائل معیشتی و اقتصادی، از موضوعاتی که به‌میعشتی چالشی میان سیاسیون و تصمیم‌سازان تبدیل شده، تصویب آیین‌نامه جدید مربوط به انتخاب شهرداران است که اصلاح‌طلبان با برجسته کردن موضوع «تخصص‌گرایی» به استقبال رفته و اصول‌گرایان با «سیاسی و تنگ‌نظرانه» خواندن به‌نگوهش آن پرداخته‌اند. ریشه ماجرا به مصوبه ۴ ماده‌ای ۹ شهریور هیئت وزیران بازمی‌گردد. در ماده ۱ و ۲، در مسیر اصلاح آیین‌نامه اجرایی مربوط به انتخاب شهرداران و دهیاران مصوب ۱۳۷۵، در داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد مرتبط با حوزه مدیریت شهری برای تصدی سمت شهرداری در شهرهای با جمعیت بیش از ۲۰۰ هزار نفر و مراکز استان‌ها تأکید شده است.

این اصلاحات که بسیاری از شهرداران کنونی از جمله علیرضازاکانی با دکتری پزشکی هسته‌ای را از دایره انتخاب شهرداران بعدی خط می‌زند، مشخص بود حاشیه‌ساز شده و از همان ابتدا با مخالفان جدی روبه‌رو خواهد شد. با این حال، مصوبه دولت با پیش‌بینی وضعیت،

گفت و گو با فعالان سیاسی و حزبی پیرامون الزامات نقد مسئولانه و راهکارهای تقویت همکاری سیاسی در شرایط حساس کشور

احزاب؛ حلقه واسط مردم و دولت

سید حسین حسینی| این روزها بیش از هر مقطع دیگری، ضرورت بازتعریف نسبت احزاب با دولت در فضای سیاسی کشور احساس می‌شود؛ نسبتی که از یک‌سو باید بر پایه همراهی، همکاری و کمک به دولت برآمده از مردم، آن هم در شرایط حساس کنونی استوار باشد و از سوی دیگر، مسیر نقد دلسوزانه، مسئولانه و سازنده را مسدود

طرح دغدغه‌های انتخاباتی در قالب نقد

پرویز سروری، دبیر شورای ائتلاف نیروهای انقلاب اسلامی | وضعیت احزاب در کشور، امروز بیش از همیشه نیازمند بازنگری و ظرفیت‌سازی است. بسیاری از احزاب ما، آنچنان که باید و شاید، فرایند حزبی واقعی را طی نکرده‌اند و حضورشان نتیجه این رویکرد، ناتوانی در ایجاد یک رابطه منطقی و تعاملی با دولت‌ها و ارائه نقد و راهکار کارشناسی برای حل مسائل کشور است. از آن طرف، دولت‌ها هم کمتر به نگاه کارشناسی احزاب توجه می‌کنند و غالباً آن‌ها را رقیب خود می‌دانند تا همکار و مشاور. از سوی دیگر، احزاب نیز عمدتاً به موضوعات روز و مطالبه‌گری کوتاه‌مدت ورود می‌کنند و فرصت ایجاد «دولت سایه» و کادرسازی سیاسی واقعی برای ایفای نقش استراتژیک

احزاب، همراه دولت در مسیر پیشرفت کشور

محمد کاظم انبالویی، کارشناس ارشد مسائل سیاسی | رهبر معظم انقلاب در دیدار نمایندگان مجلس در سال اول خدمت دولت آقای پزشکشان تأکید کردند: موفقیت دولت، موفقیت همه است و همه باید در مسیر تقویت و حمایت از دولت پای کار انقلاب حرکت کنند. واقعیت این است دشمنانی چون رژیم صهیونیستی و آمریکا همواره تلاش می‌کنند با ایجاد ناپایداری سیاسی داخلی، زمینه برای حمله نظامی، براندازی نظام و حتی فروپاشی کشور را فراهم کنند. در این شرایط، دولت قوی و مسئولیت‌پذیر مهم‌ترین سد در برابر نیرنگ‌ها و دسیسه‌های خارجی است. یکی از چالش‌های امروز کشور، کاهش ارزش پول ملی و تورم است. در این زمینه، بانک مرکزی مسئول

مستقیم حفظ ارزش پول ملی و کنترل تورم است. احزاب می‌توانند با مطالبه قانونی و ارائه پیشنهادها کارشناسی، ضعف‌های مدیریتی را شناسایی و در صورت نیاز، با تغییر مسئولان ناتوان، زمینه را برای حضور افراد متخصص و کاردان فراهم کنند. این تعامل، هوشمندانه میان دولت و احزاب، مسیر توسعه کشور را هموار کرده و مانع سوءاستفاده دشمنان می‌شود.

در این بستر، احزاب و گروه‌ها نقش کلیدی دارند؛ حمایت آن‌ها باید هوشمندانه و مبتنی بر منافع ملی بوده و نه قندها باید دقیق، کارشناسی و راه‌گشا باشند. احزاب نباید صرفاً منتقد یا صرفاً حامی باشند، بلکه باید همراه و رفیق دولت در مسیر پیشرفت و توسعه کشور باشند. نقدهای سازنده احزاب می‌تواند زمینه‌ساز اصلاح عملکرد دولت در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی باشد.

باید اعلام شود شرایط پس از جنگ چیست. وی اضافه کرد: اگر شرایط پس از جنگ، مدون است، آژانس اعلام کند تا ما طبق آن رفتار کنیم؛ اما اگر نیست، تقاضای ما این بوده و به آن‌ها نوشته‌ایم که باید تعریف، تدوین و مشخص شود اگر به یک صنعت هسته‌ای که تحت ثبت و نظارت آژانس است، حمله نظامی شد، چه اقدامی باید صورت بگیرد. محمد اسلامی تأکید کرد: تا این موضوع تعیین نشود، فشار سیاسی و روانی و پیگیری‌های بی‌ربط برای بازرسی دشمن پذیرفته نیست و پاسخ داده نخواهد شد.

خبر

مروری اجمالی بر مصوبه جدید مربوط به انتخاب شهرداران آیین‌نامه آینده‌نگر نیازمند چکش‌کاری به انتقاد از این مصوبه پرداخته‌اند. برخی دیگر نیز این گونه طرح کردند که تجربه مدیریت شهری نشان داده اداره کلانشهرها نیازمند ترکیبی از تجربه اجرایی و شناخت اجتماعی است، نه صرفاً مدرک دانشگاهی و لذا آیین‌نامه جدید مانعی برای خدمت‌رسانی است و نیازمند بازنگری است. در مقابل، اصلاح‌طلبان با تأکید بر کلیدواژه پایان راه شهرداران غیرمتخصص، به استقبال این مسئله رفته‌اند. به‌طور نمونه محسن هاشمی، رئیس شورای پنجم شهر تهران درباره محدودیت‌های تازه انتخاب شهرداران با تأکید بر ضرورت تلفیق تخصص، مقبولیت سیاسی و اعتماد عمومی در انتخاب شهرداران کلانشهرها گفت: به نظر ما، این بازنگری در راستای تخصص‌گرایی و حرفه‌ای‌سازی مدیریت شهری انجام شده است. با مروری بر رخداد‌های گفته شده، ماجرای قانون مدرک تحصیلی شهرداران در شرایطی در آستانه هفتمین دوره انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا خبرساز شده که با وجود ابهام‌های موجود، به نظر توجه به تخصص‌گرایی نکته مثبت این مصوبه است. یکی از انتقادها در حوزه